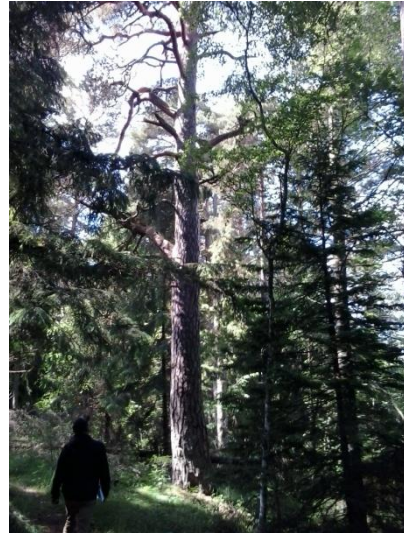

Vilda blommornas Dag 16 juni

Söndagen den 16 juni firade Upplands Botaniska Förening och Håbo Naturskyddsförening ”Vilda blommornas Dag” genom att arrangera en floravandring i Sandhagens naturreservat med Mora Aronsson och Thommy Åkerberg som guider. Sandhagens naturreservat utgör en liten bevarad rest av (i huvudsak) gammal tallskog skog längst upp på Skohalvön och visar hur en uppländsk skog kunde se ut innan moderna skogsbruksmetoder började användas. Skogen är i stort sett opåverkad sedan 1800-talet. Här finns både 200 år gamla tallar, vindfällna träd som fått ligga kvar och sakta multna ned och ett frodigt marktäckte dominerat av blåbärsris och olika mossor. Att använda benämningen ”urskog” om Sandhagen känns inte helt fel.

Mora Aronsson visade en blekbalsamin

200-årig tall

Floramässigt så fick vi både lära känna vanliga och ovanliga arter. Blekbalsaminen, en förvildad släkting till den välkända trädgårdsväxten Flitiga-Lisa, växte det ymnigt av vid parkeringsplatsen. Denna invasiva och giftiga nykomling i vår natur kommer ursprungligen från södra Sibirien och hämtades till mellaneuropeiska botaniska trädgårdar på 1800-talet. Den har framgångsrikt etablerat sig över hela södra Sverige och håller på att konkurrera ut den inhemska floran. Vid stranden nära p-platsen växte några unga almar. Ämnet almsjukan behandlades även. Mora Aronsson berättade att almsjukan orsakas av en skalbagge (Almsplintborre) och en parasitsvamp (släktet *Ophiostoma*). Svampen hindrar trädet från att ta upp vatten så att det vissnar och dör. Sjukdomen sprids antingen via rotkontakt mellan almar som växer nära varandra eller m.h.a. de flygande skalbaggarna. Skalbaggarna lägger ägg i skadade, nyligen döda eller nerhuggna träd. När de unga baggarna lämnar trädet för de med sig svampsporer till andra almar. Av våra almar är det framförallt skogsalmen som drabbats hårt, eftersom skalbaggarna gillar dess barkkonstruktion. Även om inte almen kommer att utrotas av almsjukan så får vi nog räkna med att det i framtiden inte kommer att finnas kvar några fullvuxna träd, trodde Mora.

Mora Aronsson visar en skogsfibbla

Deltagare vid floravandringen

Skogsfibblor (*Hieraceum*) fanns det lite här och var i skogen. Dessa sätter frön utan vanlig befruktning. Det finns inte mindre än 800 arter av skogsfibblor i Sverige, varav 40 i Uppland, var och en med sitt specifika utseende. Docent Torbjörn Tyler vid Lunds universitet är nog den i Sverige som bäst behärskar ämnet skogsfibblor. Fikastunden skedde på Norsholmen. I kanalen mellan Norsholmen och Skohalvön fick vi bl.a. på närmare håll studera tre (av landets fyra) arter andmat, stor andmat, vanlig andmat och korsandmat.

Dyblad och tre sorters andmat

En naturlig källa i Sandhagens naturreservat

Några hundra meter upp från stranden i östra delen av reservatet där finns en naturlig källa, d.v.s. vatten kommer upp i dagen från underjorden. Här var det skuggigt och fuktigt, ett klimat som gynnar den mycket ovanliga dvärghäxörten. Denna hade emellertid ännu inte börjat blomma. Det hade däremot den praktfulla och nästan lika ovanliga ögonpyrolan alldeles intill. Efter 2 1/2 timmes vandring var deltagarna tillbaka vid p-platsen med nya upplevelser i bagaget.

Träjon

Skohalvöns högsta myrstack